DTEM-D2/81/2025-DESK 2 I/1397580/2025

तंत्रशिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र.१९६७, मुंबई ४०० ००१. दूरध्वनी क्र.०२२-६८५९७४७५, ४६५, ४९२, ४४२, ४४३, ४४७

ई-मेल - desk२@dtemaharashtra.gov.in वेबसाईट : http://www.dte.maharashtra.gov.in

क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२५

परिपत्रक

विषय: शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ मध्ये अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठयक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याबाबत......

संदर्भ : शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१६/प्र.क्र.४७३(भाग-३)/तांशि ४, दि. २४.०४.२०१७

या संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील सर्व शासकीय, शासन अनुदानित व विनाअनुदानित अभियांत्रिकी, औषधिनर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठयक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्यास संदर्भीन अधिसूचनेतील नियम क्र. १६ अन्वये तरतूद करण्यात आलेली आहे. सदर नियमाची प्रत (मराठी व इंग्रजी मधील) सोबत माहितीसाठी जोडली असून त्यामध्ये पाठ्यक्रम बदल व संस्था बदलासाठीची प्रमुख पात्रता खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	वर्ष	विनंती	पात्रता				
9	दुसरे	अभियांत्रिकी	प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात				
	वर्ष	पदवी पाठ्यक्रम	अनुत्तीर्ण, पाठ्यक्रम / संस्था बदलीस विंनती केलेल्या शाखेत संबंधित संस्थेत रिक्त				
		/ संस्था बदल	जागांची उपलब्धता, तसेच विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारीत केलेली				
			पात्रता.				
२	तिसरे	संस्था बदल	प्रथम वर्ष उत्तीर्ण, द्वितीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये तृतीय व चतुर्थ सत्र उत्तीर्ण किंवा				
	वर्ष		विद्यापीठाच्या सवलतीनुसार उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात				
			अनुत्तीर्ण, संस्था बदलीस विंनती केलेल्या संस्थेतील संबंधित वर्ग शाखेत रिक्त जागांची				
			उपलब्धता व विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारीत केलेली पात्रता				
3	चौथे	संस्था बदल	प्रथम व द्वितीय वर्ष उत्तीर्ण, तृतीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये पाचवे व सहावे सत्र उत्तीर्ण किंवा				
	वर्ष		विद्यापीठाच्या सवलतीनुसार उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात				
			अनुत्तीर्ण, पाठ्यक्रम / संस्था बदलीस विंनती केलेल्या संस्थेतील संबंधित वर्ग शाखेत रिक्त				
			जागांची उपलब्धता व विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारीत केलेली				
			पात्रता				

सदर संस्थामध्ये पाठ्यक्रम बदल व संस्था बदलासाठी अर्ज दि.१४.०७.२०२५ रोजी पर्यंत सादर करण्यात यावे.

Signed by

Vinod Mahadeorao Mohitkar Date: 03-07-2025 18:01:06

(डॉ.विनोद मोहितकर)

संचालक, तंत्र शिक्षण, म. रा. मुंबई

प्रत : मा. सचिव, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यू एक्सेलसिएर बिल्डींग, ए के नायक मार्ग,फोर्ट, मुंबई ४०० ००१ यांना माहितीसाठी सादर DTEM-D2/81/2025-DESK 2 1/1397580/2025

प्रत: माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित:-

9. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई, पुणे, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर, अमरावती व नागपूर त्यांना कळविण्यात येते की, सदर परिपत्रक त्यांचे कार्यक्षेत्रातील सर्व अभियांत्रिकी, औषधिनर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थाना अग्रेषित करून संस्थेच्या संकेतस्थळी व सूचना फलकावर प्रसिध्द करण्यास कळविण्यात यावे.

२. प्राचार्य, सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र / फार्म डी, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी, बीसीए, बीबीए, बीएमएस, बीबीएम व अभिकल्प पदवी महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य.

त्यांना कळविण्यात येते की, सदर परिपत्रक संस्थेच्या संकेतस्थळी व सूचना फलकावर प्रसिध्द करून पुढील उचित कार्यवाही कालमर्यादेत करण्यात यावी.

- ३. मा. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य (पात्रता शाखा)
- ४. कार्यासन क्रमांक ३, मुख्य कार्यालय, मुंबई
- ५. कार्यासन क्रमांक २, निवड नस्तीस.

DTEM-D2/81/2025-DESK 2 1/1397580/2025

ANNEXURE - A

APPLICATION FOR CHANGE OF COURSE OR INSTITUTION AFTER I, II OR III YEAR

1.	Name of the Stu	ident (In Full)		:			_	
2.	Application ID			:			_	
3.	Institute	of Admission in t	-	:			_	
4. 5.	quota (Y/N) Address for corr	sion is under Sup respondence with ephone Nos. (if ar	·				_	
6.		Institute / Presen		: DTE CO	DE			
	DIE code			Name				
7.	Course of Study	Details		: Year / Se	emester B	ranch		
3	Details of the R	Result of last exan	n.	Choice C	Code	-		
	Branch / Faculty	Year / Semester	Year of Passing	Summer / Winter	No. of attempt	Percentage	University	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7	-
10. 11.	admission by tr Branch & Year admission by tr Reasons for cha and University I the unders		niversity in which change of branches information st	Name _ ch : Branch / Year / S Choice Universith : tated above is true	Courseemester Code et to my knowledge and ecide my case on the	d belief. I am fully		fer /
Date	e: / /2025					Si	gnature of Stude	ent
Nam	ne and DTE code	of the Parent Inst	itute / Present In	stitute:			_	
No		-		No Objection Co	<u>ertificate</u>	Da	nte:- / /202	25
					institute has no object			
Seal	of College / Insti	itute				Si	gnature of Princip	oal
Nam	ne and DTE co	de of the Aspir	ring Institute: _				 	
No -				No Objection Co	<u>ertificate</u>	Da	nte :- / /20)25
durii chan	ne branch	to Year ademic yearinternal candidate	/ Semester After es, the vacancies	admitting all the	ndidate Shri / Kum internal students and are are	d ex-students and	exhausting the c	laims of
Seal	of College / Insti	itute				Signature o	f the Principal	

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ३, अंक ४४(५)

सोमवार एप्रिल २४, २०१७/वैशाख ४, शके १९३९

पुष्ठे ३६, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक १०४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २४ एप्रिल २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५.

क्रमांक टीईएम. २०१६/सीआर ४७३ (भाग -३)/टीई-४.—महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम,२०१५ (सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम २८) च्या कलम २३ व्दारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, शासन अधिसूचना उच्च व तंत्रशिक्षण, क्रमांक टीईएम. २०१५/सीआर ५३६/टीई. ४, दिनांक ११ मार्च २०१६ अधिक्रमित करून, महाराष्ट्र शासन याव्दारे पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठयक्रमांच्या प्रथम वर्ष व थेट व्दितीय वर्षांना (अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र आणि हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान) द्यावयाचे प्रवेश विनियमित करण्यासाठी पुढील नियम करीत आहे:—

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—

- (१) या नियमांना, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठयक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन), नियम, २०१७ असे म्हणावे.
 - (२) ते दिनांक २४ एप्रिल २०१७ पासून अंमलात येतील.
- २. व्याख्या.— (१) या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—
- (क) " अधिनियम" याचा अर्थ, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (सन २०१५ चा महा. २८), असा आहे ;
- (ख) " प्रवेश उपस्थिती केंद्र " याचा अर्थ, जेथे उमेदवार प्रवेशाबाबतची कागदपत्रे सादर करून आणि शुल्काचा भरणा करून प्रवेश निश्चित करण्यासाठी उपस्थित राहील असे केंद्र, असा आहे ;

(१)

(ड) कोणतीही संस्था, ज्यांच्याकडे उमेदवारांनी त्यांची प्रमाणपत्रे, पदिवका/पदवी, व इतर कागदपत्रे त्या संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी जमा केलेली असतील, व जर उमेदवार अशा संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पुढे चालू ठेवण्यासाठी किंवा त्या संस्थेतील सुविधा घेण्यासाठी इच्छुक नसतील अशा प्रसंगी जमा करण्यात आलेली प्रमाणपत्रे, पदिवका/पदवी, व इतर कागदपत्रे उमेदवारास परत करण्यास कोणत्याही प्रकारे विरोध करणार नाहीत किंवा त्यासाठी अशा अभ्यासक्रमाचे किंवा इतर कोणतेही शुल्क अदा करण्यासाठी त्याच्यावर दबाव टाकणार नाहीत.

१६. पहिल्या, दुस-या किंवा तिस-या वर्षानंतर पाठयक्रम किंवा संस्था बदलणे,—

- (१) प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पूर्ण केल्यानंतर म्हणजेच प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण असलेले किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेले, पाठ्यक्रम किंवा पाळी बदलण्याची विनंती करणा-या उमेदवाराला, जागांच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून त्याच संस्थेत तसे बदल करण्याची मुभा देण्यात येईल आणि हे बदल प्रथम वर्षाच्या/प्रथम व द्वितीय सत्रांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे करण्यात येतील. उमेदवार जो पाठ्यक्रम बदलून घेणार आहे त्या पाठ्यक्रमासाठी संबंधित विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती करण्याची जबाबदारीसंबंधित संस्थेच्या प्राचार्यांची असेल.
 - (२) उमेदवारांचा एक/दोन/तीन वर्षानंतर पाठयक्रम आणि/किंवा संस्था बदल खालील प्रमाणे करण्यात येतील,—
 - (क) प्रथम/द्वितीय वर्षात एकदा प्रवेश घेतलेला उमेदवार त्याच शैक्षणिक वर्षात इतर कोणतीही संस्था बदलून मागण्यास पात्र असणार नाही ;
 - (ख) प्रथम वर्षाच्या परीक्षेमध्ये (प्रथम व द्वितीय या दोन्ही सत्रांच्या)/द्वितीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये (तृतीय व चतुर्थ सत्राच्या)/ तृतीय वर्षाच्या (पाचव्या व सहाव्या सत्राच्या) सर्व विषयामध्ये उत्तीर्ण असणारा किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक असलेल्या विषयांपैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेला उमेदवार तसेच द्वितीय वर्षातील बदलासाठी प्रथम वर्षात उत्तीर्ण व तृतीय वर्षातील बदलासाठी प्रथम व द्वितीय वर्षात उत्तीर्ण उमेदवारास संस्था किंवा पाठ्यक्रम बदलून घेण्यास पात्र असेल ;
 - (ग) विना-अनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत शासकीय, शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्था, कोणत्याही टप्प्यावर बदलून घेता येणार नाही. तथापि शासकीय, शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्थेतील उमेदवाराला विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये बदल करून देण्याची मागणी करता येईल ;
 - (घ) विद्यार्थ्यांना, कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त संस्थांमध्ये बदलून जाता येणार नाही ;
 - (ड) विनाअनुदानित संस्थांमध्ये बदलून जाणे :- विनाअनुदानित संस्थांचे प्राचार्य हे, तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या पूर्व मान्यतेने, संस्थेचे ना-हरकत प्रमाणपत्र, विद्यापीठाचे विद्यापीठ पात्रता प्रमाणपत्र व रिक्त जागांबाबतची स्थिती सादर केल्यावर, बदल करुन घेण्याच्या मागणीसाठी इतर संस्थामधील उमेदवारांचा विचार करतील. उमेदवार जो पाठ्यक्रम बदलून घेत आहे, त्या पाठ्यक्रमासाठी संबंधित विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती संस्थेचे प्राचार्य किंवा संचालक करतील;
 - (च) संस्थेच्या प्राचार्यांच्या शिफारशी शिवाय तंत्र शिक्षण संचालनालयाकडून कोणताही अर्ज दाखल करुन घेतला जाणार नाही ;
 - (छ) जर बदल करून घेण्याच्या प्रक्रियेपूर्वी विद्यापीठाचा किंवा संस्थेचा निकाल घोषित झाला नसेल तर, त्या विद्यापीठाचे/ संस्थेचे उमेदवार बदल करून घेण्याबाबतच्या मागणीपासून वंचित राहतील.
- (३) अधिसंख्य कोट्यातील जागे अंतर्गत प्रवेश देण्यात आलेले उमेदवार हे पाठ्यक्रम किंवा संस्था बदलण्यासाठी पात्र असणार नाहीत.
- (४) या अधिसूचनेच्या अंतर्गत समाविष्ट नसलेल्या व्यावसायिक शैक्षणिक शिक्षण संस्थामधील उमेदवार, या अधिसूचने अंतर्गत समाविष्ट विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण संस्थेमध्ये संस्था व अभ्यासक्रम बदलासाठी, अधिसूचनेच्या कलम ३(१) मधील पात्रतेच्या अटी, शर्ती व निकष आणि वरील (२) मधील नियमांच्या पूर्ततेच्या अधीन राहून पात्र असतील.
 - (५) वरील प्रमाणे केलेले सर्व शाखा बदल व संस्था बदल तंत्र शिक्षण संचालनालय, प्रवेश नियामक प्राधिकरणास कळवील.

- (b) After receiving duly signed admission cancellation request letter from the Candidate as per schedule published by the Competent Authority, the institution shall cancel the admission immediately and generate online acknowledgement of cancellation of admission through institution login and issue a signed copy to the Candidate.
- (c) The refund of fees on or before cut-off date of the admissions declared by the Competent Authority, shall be made within two days i.e. total fee minus the processing charges of Rs.1,000 or refund rule shall be as per the guidelines of the appropriate authorities or the State Government, as the case may be.
- (d) If the admission is cancelled after the cut-off date of the admission declared by the Competent Authority, there shall be no refund except the Security Deposit and Caution Money Deposit.
- (e) No institution, who has in its possession or custody, of any document in the form of certificates of degree, diploma or any other award or other document deposited with it by a person for the purpose of seeking admission in such institution, shall refuse to return such degree, certificate award or other document with a view to induce or compel such person to pay any fee or fees in respect of any course or program of study which such person does not intend to pursue or avail any facility in such institution.
- 16. Change of Course or Institution after First, Second or Third year.— (1) The Candidate seeking for a change in course or shift after successfully completing the First Year of studies or both first and second semester examination in full or failed in one of the heads of passing will be allowed to do so in the same institution subject to the availability of seats and changes will be carried out based on the marks of First Year or First and Second Semester together. The Principal shall be responsible for ascertaining the eligibility of the Candidates as laid down by the concerned University for the course to which the Candidate is being transferred;
- (2) Transfer of Candidates (Course and/or Institution) after one/two/three year shall be made in the following manner:
 - (a) The Candidate once admitted in first or second year shall not be eligible for transfer to any other institution during the same academic year;
 - (b) The Candidate passing the first year (both first and second semester) or second year (both third and fourth semester) or third year (both fifth and sixth semester) examinations in full or failed in one of the heads of passing are considered as eligible for transfer of Institution or course, provided that for transfer after second year the candidate should have passed the first year, and for transfer after third year the candidate should have passed first and second year;
 - (c) There shall be no transfer of students at any stage in any case from Unaided Institutions to Government or Government Aided, University Departments, University Managed Institutions. However, the Candidate from Government or Government Aided, University Departments, University Managed Institution may seek transfer to Unaided Educational Institution;
 - (d) There shall be no transfer of students at any stage to Autonomous Institutions;
 - (e) Transfer to Unaided Institutions.—The Principals of Unaided institutions shall consider the Candidates from other institutions for transfer with prior approval from the Directorate of Technical Education on submission of No Objection Certificate (NOC) from institution, Eligibility Certificate from University and Vacancy position. The Principal or Director shall ascertain the eligibility of Candidates as laid down by the concerned University for the course to which the Candidate is being transferred;
 - (f) No application without recommendation of the Principal of Institution shall be entertained by the Directorate of Technical Education;
 - (g) If the result of the University or Institution is not declared before the process of transfer, Candidates of that University or institution will lose claim on transfer;

- (3) The Candidates admitted under Supernumerary Quota seats are not eligible for change of Course or Institution;
- (4) The candidates from the professional educational institutions which are outside the purview of the act shall be eligible for transfer to the unaided private professional educational institutions subject to the fulfilment of eligibility criterion and requirements stipulated under the provisions of sub section (1) of section 3 of the Act and the fulfilment of the conditions stated in sub-rule (2).
- (5) List of all such transfers shall be communicated by the Directorate of Technical Education to the office of the Admissions Regulating Authority for final approval.

Schedule-I

(For First Year Admission)

(See rule 6 and 7)

A. Allocation of seats within Sanctioned Intake

Sr. No	Type of Institution	No. of Seats- as % of Sanctioned Intake					
		CAP Sea	its		Institutional		
		Maharashtra State State (M.S.) Candidates	Minority Quota	All India Seats	Quota (including 5% Quota for NRI, if applicable)		
1	Unaided Private Professional Educational Institutions (excluding minority institutions)	Autonomous - 65% (State Level) Non- Autonomous- 45.5% for HU, 19.5% for OHU	Nil	15%	20%		
2	Unaided Minority Educational Institutions	Autonomous* 100% of M.S. Seats\$ (State Level) Non- Autonomous*- 70 % of M.S. Seats\$ for HU, 30 % of M.S. Seats\$ OHU	Minimum 51%@	15% of Seats under CAP #	20%		

CAP Seats = Sanctioned Intake - Institutional Quota

- # CAP seats excluding Minority Quota
- \$ M.S. Seats = CAP Seats (All India Seats + Minority Quota)
- %- Percentage
- * The seats excluding the Minority Quota and the Institutional Quota shall be filled in the stipulated percentage from the Maharashtra Candidature Candidate and All India Candidature Candidate.

@These are the minimum percentage of seats to be filled in the Minority Institution through CAP, this may be extended up to 100%. However, before commencement of the CAP, such Institution shall declare and inform to the Competent Authority, the maximum percentage of minority quota to be filled in their institution. The Institutional quota for Architecture and Pharmacy includes 5% quota for NRI and in case the seats remain unfilled then they shall be allotted to the candidates with All India Candidature.

B. Allocation of Supernumerary Seats

(1) Jammu and Kashmir Migrant Candidates seats to be filled by the Competent Authority-The number of seats for this quota shall be as per the policy of the Government.